

PERIODICKÁ (PRŮBĚŽNÁ) ZPRÁVA ZA ROK 2022 ke 31. 10. 2022

Design československého skla a bižuterie 1948–1989

Projekt Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 – NAKI II

Identifikační kód projektu: DG18P02OVV031

Projekt naplňuje globální cíl 2 – Kulturní dědictví, specifický cíl 2.3 – Kulturní dědictví, vzdělávání a média

Zpracoval: PhDr. Petr Nový, odpovědný řešitel projektu
Ing. Jana Hamplová, ekonom projektu

Schválil: Ing. Milada Valečková, ředitelka muzea

Ing.
Milada
Valečková

Digitálně
podepsal Ing.
Milada Valečková
Datum: 2022.11.03
14:27:37 +01'00'

V Jablonci nad Nisou, 3. 11. 2022

Obsah:

Složení řešitelského týmu	3
1) Průběh řešení ve sledovaném období, zhodnocení plnění cílů a harmonogramu řešení	4
a) Cíle a etapy projektu	4
b) Konkrétní popis průběhu řešení první etapy projektu a dosažených výsledků	4
2) Přehled plánovaných cílů	6
3) Uplatněné výsledky	6
4) Přehled změn v popisovaném období	7
5) Návrh na upřesnění řešení projektu pro další etapu řešení	7
6) Čerpání uznaných nákladů a účelové podpory	8
7) Závěr	9

Složení řešitelského týmu:

řešitel příjemce – vedoucí týmu

PhDr. Petr Nový

ostatní řešitelé příjemce – interní řešitelé

Helena Braunová

Dagmar Havlíčková

Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková, Ph.D.

PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D.

ostatní řešitelé příjemce – externí řešitel

PhDr. Jaroslav Polanecký, Ph.D.

1) Průběh řešení ve sledovaném období, zhodnocení plnění cílů a harmonogramu řešení

a) Cíle a etapy projektu

Hlavním cílem projektu aplikovaného výzkumu *Design československého skla a bižuterie 1948–1989* je interdisciplinární zhodnocení designu ručně i průmyslově vyráběného užitkového skla a bižuterie v socialistickém Československu přípravou tří výstav s kritickým katalogem, zpracováním certifikovaného metodického postupu, publikací článků v recenzovaných periodikách a uspořádáním konference. Téma je zpracováno v širokém historickém (společenském, politickém, hospodářsko-ekonomickém, uměleckohistorickém) kontextu, na základě studia významných kolekcí exponátů ze sbírek českých i zahraničních paměťových institucí, firemních vzorkoven, dobových pramenů, dobové literatury a literatury k tématu. Výstupy projektu přispějí ke komplexnímu vnímání užitného umění a průmyslového designu skla a bižuterie ve vymezeném období, inspirují metodologii sběru a uchování těchto předmětů a přispějí k rozvoji dějin designu skla a bižuterie.

Sekundárním cílem projektu je odborné zpracování kolekce skla a bižuterie z let 1948–1989 ze sbírky Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Ta patří pro sklo z období socialismu mezi početně nejvýznamnější evropské kolekce, v případě bižuterie je světovým unikátem.

V roce 2018 (březen-prosinec) bylo zahájeno řešení I. etapy projektu *Analýza zdrojů a analytické odborné články v recenzovaných periodikách*, jejíž realizaci jsme rozložili do let 2018–2019. Následovala II. etapa *Interpretace zdrojů, interpretační publikační výstupy a monotematické výstavy s kritickými katalogy (2020–2021)*, na niž v roce 2022 navázala závěrečná III. etapa *Evaluační: syntetická výstava s kritickým katalogem, návrh certifikované metodiky a uspořádání konference*.

Třetí etapa projektu má 4 dílčí cíle:

- a) *Syntetická výstava s kritickým katalogem* (E_{krit})
- b) *realizace certifikované metodiky* (N_{metS})
- c) *příprava a realizace konference* (M)
- d) *příprava a realizace 3 syntetických článků v recenzovaných periodikách* (J_{ost}).

b) Konkrétní popis průběhu řešení třetí etapy projektu a dosažených výsledků

Dílčí cíl a) Výstava s kritickým katalogem, nazvaná *Snění o budoucnosti – Design československého skla a bižuterie 1948–1989*, byla ve výstavním sále muzea zahájena 7. 10. 2022 (ukončení je plánováno na 21. 5. 2023). Počet návštěvníků do 31. října byl 2 535. Scénografii výstavy připravil doc. M. A. Jan Stolin, grafiku a sazbu kritického katalogu David Matura. Tištěný kritický katalog o rozsahu 396 stran byl vydán v plnohodnotné české a anglické jazykové verzi. Uživatelé si jej též mohou bezplatně prohlížet na odkazu www.msb-jablonec.cz/virtualni-muzeum. Lektory katalogu byli prof. PhDr. Zdeno Kolesár, Ph.D. (Katedra teorie a dějin umění VŠUVU

Bratislava; Kabinet teoretických studií FMK UTB Zlín) a Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D. (Muzeum hl. města Prahy). Koordinátorem hlavního výsledku a editorem katalogu byl PhDr. Petr Nový, jako řešitelé se na něm aktivně podíleli PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D., PhDr. Jaroslav Polanecký, Ph.D., Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková, Ph.D., Dagmar Havlíčková, Helena Braunová a fotograf Aleš Kosina. Zahájení výstavy se zúčastnil ministr kultury České republiky Mgr. Martin Baxa (bližší informace o návštěvě, včetně fotografií zde: www.msb-jablonec.cz/aktuality/navsteva-ministra-kultury-ceske-republiky)

Dílčí cíl b) Certifikovaná metodika, nazvaná *Metodika sběru a uchovávání designu československého skla a bižuterie 1948–1989*, byla vypracována v první polovině roku 2022 a dne 22. srpna zaslána po lektorování na Ministerstvo kultury ČR k certifikaci. Metodiku o rozsahu 76 stran lektorovali PhDr. Jan Mergl, Ph.D. (Uměleckoprůmyslové museum v Praze) a PhDr. Jan Novotný (Národní technické muzeum v Praze). Hlavním autorem metodiky byl PhDr. Petr Nový, spoluautory PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D., Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková, Ph.D. a Dagmar Havlíčková.

Metodika byla Ministerstvem kultury ČR certifikována dne 14. října 2022 vydáním Osvědčení č. 260, č. j. MK 59436/2022 OVV.

Dílčí cíl c) Konference *Design československého skla a bižuterie 1948–1989* proběhla v Muzeu skla a bižuterie dne 17. října 2022. Bylo na ní předneseno 10 příspěvků, zúčastnilo se jí 52 profesních zájemců (kurátorů, badatelů, podnikatelů) z České republiky, včetně jednoho zahraničního hosta. Jednacím jazykem konference byla čeština. Koordinátorem konference byli Helena Braunová a PhDr. Petr Nový. Své příspěvky na ní vedle řešitelů projektu přednesli kurátoři z Uměleckoprůmyslového musea v Praze, Muzea hlavního města Praha, Regionálního muzea v Teplicích, Sklářského muzea v Novém Boru a Muzea regionu Valašsko, pracoviště Valašské Meziříčí a Vsetín. Informace o konferenci, včetně fotografií, jsou pro veřejnost umístěny zde: www.msb-jablonec.cz/programy/konference-design-ceskoslovenskeho-skla-a-bizuterie-1948-1989.

Program konference – přednášky

Přednášející	Instituce	Téma
PhDr. Petr Nový	MSB, Jablonec nad Nisou	Tradice a inovace v československém sklářství období socialismu
Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková, Ph.D.	MSB, Jablonec nad Nisou	Československý bižuterní průmysl 1948–1989. Tradice a inovace pro celý svět
PhDr. Jaroslav Polanecký, Ph.D.	UJEP, Ústí nad Labem	Mezi uměním a průmyslem. Design československého skla v letech 1948–1989.
PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D.	MSB, Jablonec nad Nisou	Proměny designu československé bižuterie v letech 1948–1989
Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D.	MHMP, Praha	České sklo na výstavách 1948–1989

Mgr. Jitka Bažantová	Regionální muzeum, Teplice	Sklo ze Mstišova 1956–1964
PhDr. Jan Mergl, Ph.D.	UPM Praha	František Pečený – designér lisovaného skla.
Mgr. Kamila Valoušková	Muzeum regionu Valašsko, pracoviště Valašské Meziříčí	Specifika designu Moravských skláren
Mgr. Olga Mehešová	Muzeum regionu Valašsko, pracoviště Vsetín	Inovativní technologie tvarování skla od Emanuela Tylčera a sklárna v Karolině
Mgr. Petra Ajšmanová	Sklářské muzeum, Nový Bor	Novoborské sklo 1948–1989

Dílčí cíl d) V průběhu roku 2022 byly pro publikaci v odborných časopisech připraveny tři syntetické odborné články. Jejich autorkami byly v rámci kolektivu Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková a PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D., individuálně Helena Braunová. V době finalizace Průběžné zprávy byl k tisku odevzdán odborný článek PhDr. Jaroslava Polaneckého, Ph.D. (vyjde do konce roku 2022).

2) Přehled plánovaných cílů

Neuvádí se – řešení projektu končí k 31. 12. 2022.

3) Uplatněné výsledky

V roce 2022 byly dokončeny plánované cíle závěrečné III. etapy projektu *Evaluace: syntetická výstava s kritickým katalogem, návrh certifikované metodiky a uspořádání konference dle harmonogramu*. Byla realizována monotematická výstava s kritickým katalogem E_{krit} *Snění o budoucnosti – Design československého skla a bižuterie 1948–1989*, realizována certifikovaná metodika N_{metS} *Metodika sběru a uchovávání designu československého skla a bižuterie 1948–1989*, uspořádána konference M *Design československého skla a bižuterie 1948–1989* a do dne vypracování této Průběžné zprávy publikovány 2 syntetické články v recenzovaném periodiku (1 bude publikován do konce roku 2022).

Hlavní výsledky

Výstup E_{krit} v rámci třetí etapy projektu

Na téma designu československé skla a bižuterie byla realizována monotematická výstava s kritickým katalogem *Snění o budoucnosti – Design československého skla a bižuterie 1948–1989*. Koordinátorem hlavního výsledku byl PhDr. Petr Nový, jako řešitelé se na něm aktivně podíleli PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D., PhDr. Jaroslav Polanecký, Ph.D., Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková, Ph.D., Dagmar Havlíčková, Helena Braunová a fotograf Aleš Kosina.

Výstup N_{metS} v rámci třetí etapy projektu

Byla vypracována a certifikována metodika nazvaná *Metodika sběru a uchovávání designu československého skla a bižuterie 1948–1989*, hlavní autorem je PhDr. Petr Nový, spoluautory PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D., Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková, Ph.D. a Dagmar Havlíčková. Metodika byla certifikována Ministerstvem kultury ČR dne 14. října 2022 vydáním Osvědčení č. 260, č. j. MK 59436/2022 OVV.

Do Národního úložiště šedé literatury byla metodika uložena dne 2. listopadu 2022 (odkaz <http://invenio.nusl.cz/record/511331>).

Vedlejší výsledky

Výstup M v rámci třetí etapy projektu

Byla uspořádána konference na téma *Designu československého skla a bižuterie 1948–1989*, proběhla v Muzeu skla a bižuterie dne 17. října 2022. Zaznělo na ní 10 příspěvků k tématu, zúčastnilo se 52 návštěvníků. Koordinátorem konference byla Helena Braunová a PhDr. Petr Nový (viz výše).

Výstupy J_{ost} v rámci třetí etapy projektu

Na téma designu skla v období socialismu byly publikovány dva syntetické odborné články – *Zušlechťování skla studenými technikami na Borskošenovsku 1948–1989* (autorka Helena Braunová, odborné recenzované periodikum *Sklář a keramik* 72, 7–8, 2022, s. 137–143, ISSN 0037–637X) a *Vývoj československého bižuterního průmyslu v letech 1948–1989, design a technologické inovace* (autorky Mgr. et Mgr. Kateřina Hrušková, Ph.D., PhDr. Kateřina Nora Nováková, Ph.D., odborné recenzované periodikum *Sklář a keramik* 72, 9–10, 2022, s. 194–202, ISSN 0037–637X). Redakci byl k otištění předán syntetický článek *Mezi průmyslem a uměním. Design československého skla v letech 1948–1989* (autor PhDr. Jaroslav Polanecký, Ph.D., odborné recenzované periodikum *Sklář a keramik* 72, 11–12, 2022, ISSN 0037–637X; vyjde do konce roku 2022).

4) Přehled změn v popisovaném období

V průběhu roku 2022 nebyly provedeny žádné změny.

5) Návrh na upřesnění řešení projektu pro další etapu řešení

Neuvádí se – řešení projektu končí k 31. 12. 2022.

6) Čerpání uznaných nákladů a účelové podpory

Průběh čerpání účelové podpory probíhá v souladu se schváleným rozpočtem a přidělenými finančními prostředky.

Osobní náklady nebo výdaje

Mzdové prostředky na projekt byly čerpány rovnoměrně, jednotliví členové řešitelského týmu v zaměstnaneckém poměru muzea byli odměňováni měsíčně dle výše svého úvazku na projektu a v souladu se schváleným rozpočtem. Finanční prostředky na platy zaměstnanců budou do konce roku 2022 zcela vyčerpány.

Ostatní osobní náklady – pro rok 2022 byly sepsány čtyři dohody o provedení práce, a to s externím řešitelem části sklo PhDr. Jaroslavem Polaneckým, Ph.D. (od 2. 1. do 31. 12. 2022), který průběžně plní zadané úkoly a na základě výkazů práce je mu měsíčně vyplácena odměna za vykonanou práci. Dále byly sepsány jednorázové dohody o provedení práce s prof. PhDr. Zdeno Kolesárem, Ph.D. a Mgr. Milanem Hlavešem na recenzi kritického katalogu k výstavě „Design československého skla a bižuterie 1948–1989“ (od 1. do 28. 2. 2022) a s Darinou Mlsovou na aranžování stejnojmenné výstavy (od 15. 9. do 31. 12. 2022). Dle plánu budou finanční prostředky na OON do konce roku 2022 zcela vyčerpány.

Autorské honoráře a stipendia studentů – nebyly v projektu požadovány.

Povinné zákonné odvody a odvod do FKSP jsou měsíčně zákonně odváděny dle čerpaných mzdových prostředků a dle plánu budou do konce roku 2022 vyčerpány (k rozdílu může dojít pouze z důvodu zaokrouhlení).

Náklady nebo výdaje na pořízení majetku – nebyly v projektu požadovány.

Další provozní náklady nebo výdaje

Přímé neinvestiční náklady (provoz majetku zakoupeného mimo projekt) – nebyly v projektu požadovány.

Přímé neinvestiční náklady (materiál) – dle schváleného rozpočtu projektu bylo pro rok 2022 plánováno čerpání na kancelářské potřeby (tonery, papír, psací potřeby, euroobaly) a tisk katalogu „Design československého skla a bižuterie 1948-1989“.

Náklady na materiál (kancelářské potřeby) budou účtovány k 31.12.2022 jako procentní podíl celkového počtu úvazků podílejících se na výzkumu v roce 2022 na celkovém počtu úvazku organizace. Při výpočtu bude muzeum vycházet ze skutečných fakturovaných nákladů na materiál (kancelářské potřeby) v roce 2022, u této položky může dojít k částečnému nedočerpání z důvodu nižšího celkového objemu nákupu kancelářských potřeb a tonerů za rok 2022, s ohledem na přijatá úsporná rozpočtová opatření.

Náklady na tisk katalogu „Design československého skla a bižuterie 1948-1989“ byly v poptávkovém řízení vysoutěženy firmou UNIPRESS spol. s r.o. ve výši 183.480,- Kč (v rozpočtu 180 tis. Kč), tato položka rozpočtu je již pro rok 2022 zcela vyčerpána.

Přímé neinvestiční náklady (cestovní náhrady) – nebyly v projektu pro rok 2022 požadovány.

Přímé neinvestiční náklady (zveřejňování výsledků) – nebyly v projektu požadovány.

Náklady nebo výdaje na služby

Náklady nebo výdaje na služby byly využity na překlady textů a jazykové korektury pro kritický katalog „Design československého skla a bižuterie 1948-1989“. Překlady byly provedeny firmou MERIVA TRANSLATIONS s.r.o., která vzešla z poptávkového řízení, konečná částka těchto nákladů činí 108.809,25 Kč (v rozpočtu 90 tis. Kč). Tato položka je již pro rok 2022 zcela vyčerpána.

Náklady nebo výdaje na služby byly vynaloženy na scénografické a realizační řešení výstavy „Československá bižuterie na výstavách 1948-1989“, náklady byly v poptávkovém řízení vysoutěženy firmami celkem ve výši 490.035,- Kč. Konkrétně se jednalo o firmu Ivan Pokorný – úprava muzejního mobiliáře k výstavě (49.500,- Kč), doc. M. A. Jan Stolín – příprava a realizace výstavy (400.000,- Kč) a TEXO PLUS s.r.o.– úprava výstavního sálu v rámci realizace výstavy 40.535,- Kč. V rozpočtu bylo vyčleněno 490 tis. Kč, položka bude do konce roku 2022 zcela vyčerpána.

Náklady na služby zpracování grafiky katalogu a výstavy „Československá bižuterie na výstavách 1948-1989“ byly v poptávkovém řízení vysoutěženy firmou David Matura ve výši 127 tis. Kč, což odpovídá rozpočtované částce. Tato položka rozpočtu je již pro rok 2020 zcela vyčerpána.

Doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje

Náklady na energie (el. energie, plyn, vodné a stočné) a telekomunikační služby – budou účtovány k 31.12.2022 jako procentní podíl celkového počtu úvazků podílejících se na výzkumu v roce 2022 na celkovém počtu úvazku organizace.

Přesun finančních prostředků mezi jednotlivými kapitolami v roce 2022 není plánován.

7) Závěr

Záměrem projektu *Design československého skla a bižuterie 1948–1989* je dle specifického cíle č. 2.3 Kulturní dědictví, vzdělávání a média a globálního cíle č. 2 Kulturní dědictví přispět k začlenění výsledků výzkumu národní, regionální a lokální identity a tradice do vzdělávacích procesů na všech úrovních, tvorbou výukových programů a široké prezentace a zpřístupnění jejich hodnot v kontextu

národní identity zpracováním tří výstav s kritickým katalogem, certifikovaného metodického postupu, publikací článků v recenzovaných periodikách a uspořádáním konference.

Během pátého roku řešení projektu řešitelský tým jednoznačně prokázal životaschopnost a smysluplnost záměru. Rozdělení do etap a harmonogram se ukázaly jako realistické, všechny hlavní i dílčí úkoly byly splněny (jeden odborný článek bude publikován do konce roku 2022).

Průběh realizace projektu a jeho dílčí výsledky vnímá vedení muzea jako jednoznačně přínosný a pozitivní i proto, že členové řešitelského týmu prokázali svou schopnost včas a v potřebné kvalitě odevzdávat požadované interní výstupy.

Za zmínku jistě stojí, že společenská relevance kritického katalogu *Hledání rovnováhy – Design československého lisovaného skla 1948–1989*, realizovaného v rámci výstupu E_{krit} v roce 2021 (druhá etapa projektu), byla podpořena oceněním *Knihy roku Libereckého kraje 2021* v kategorii *Nejlepší umělecká monografie a výtvarná publikace*.

Přílohy

Příloha č. 1 – Seznam dosažených výsledků projektu (2 str.)

Příloha č. 3 – Nejvýznamnější veřejně přístupný výsledek projektu za dobu jeho řešení (1 str.)

Pozn.: příloha č. 2 se z důvodu ukončení realizace projektu k 31. 12. 2022 nedokládá.